X'inhi l-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku?

- Korp indipendenti mwaqqaf skond il-Kostituzzjoni ta' Malta (Kapitlu 10)
- L-irwol fundamentali tagħha hu li tagħmel rakkomandazzjonijiet u tagħti pariri lill-Prim Minist dwar:
  - Ħatra ta' uffiċċjali pubbliċi
  - Eżerċizzju ta' dixxiplina dwar uffiċċjali pubbliċi
  - Tneħħija ta' uffiċċjali pubbliċi mis-servizz.

Public Service Commission

IL-PROĊEDURI TAL-KUMMISSJONI HUMA GGWIDATATI:

- Mill-Kostituzzjoni ta’ Malta

- Mir-Regolamenti ta’ l-1960 tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku (kif sussegwentement emendati).

- Mir-Regolamenti ta’ l-1999 tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku (Proċedura ta’ Dixxiplina)

Azzjoni skond ir-Regolamenti ta' l-1999 tal-Kummissjoni dwar is-Servizz Pubbliku (Proċedura ta' Dixxiplina)

OFFIŻI KRIMINALI

Azzjoni skond ir-Regolamenti 13 -16

KONDOTTA ĦAŻINA JEW KSUR TA' DIXXIPLINA

Azzjoni skond ir-Regolamenti 18 -32

OFFIŻI KRIMINALI *(Reg 13)*

Meta Kap ta’ Dipartiment isir jaf b’reat kriminali li seta’ twettaq minn xi uffiċjal pubbliku, dak il-Kap għandu jikkonsulta lill-Avukat Ġenerali dwar:

- jekk għandhiex tittieħed azzjoni dwar ir-reat u **jekk iva**;
- jekk għandhiex tinbeda prosekuzzjoni; jew
- jekk għandhiex tittieħed azzjoni dixxiplinarja skond dawn ir-Regolamenti. Jekk dan ta’ l-aħħar ikun il-każ, l-akkużi għandhom jiġu approvati mill-Avukat Ġenerali.

OFFIŻI KRIMINALI *(Reg 14)*

Jekk tkun ser tittieħed azzjoni kriminali kontra l-uffiċjal:

- Sew l-uffiċjal kif ukoll il-Kummissarju tal-Pulizija għandhom individwalment jirrapportaw il-fatt lill-Kap tad-Dipartiment.
- Il-Kap tad-Dipartment għandu jirrapporta l-fatti lill-Kummissjoni, flimkien ma rakkomandazzjoni li fiha jagħti r-raġunijiet dwar jekk l-uffiċjal għandu jiġi interdett jew le mill-eżerċizzju tas-setgħat u l-funzjonijiet tal-kariga tiegħu.
- Jekk il-Kap tad-Dipartment jirrakkomanda interdizzjoni, hija/huwa tista'/jista' jissospendi lill-uffiċjal mix-xogħol sakemm tasal id-deċiżjoni tla-Prim Ministru li jaġixxi fuq ir-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni. Iżda, jekk l-interdizzjoni ma tiġix awtorizzata, l-uffiċċjal konċernat għandu jissejjaħ lura għax-xogħol u jingħata kull ħlas ta' salarju li jkun inżammlu.

Public Service Commission

OFFIŻI KRIMINALI

Jekk uffiċjali ikun ġie interdett mix-xogħol:

- Jingħata/Tingħata nofs is-salarju. Biss, ma jsir ebda ħlas ta’ salarju jekk l-uffiċjal ikun miżmum taħt arrest preventiv.
- M’għandux ikollu aċċess għal bini u dokumenti pubbliċi.
- Ma jistax jitlaq minn Malta mingħajr il-permess bil-miktub tal-Kap tas-Servizz Pubbliku. Jekk jitlaq jista’ jitkeċċa mis-servizz.
- Jekk jitlaq mis-servizz qabel jintemm il-każ, l-ammont ta’ salarju li ma tħallasx, jibqa’ miżmum sakemm jinqata’ l-każ. Jekk imut, l-ammont miżmum jitħallas lill-werrieta.
- M’għandha tittieħed ebda azzjoni dixxiplinarja oħra dwar l-istess każ li jkun qed jiġi trattat fil-Qorti, qabel ma jingħalaq il-każ.
- Kap ta’ Dipartiment għandu jsegwi l-każ sakemm jinqata’ u jżomm lill-Kummissjoni infurmata bl-iżviluppi li jista’ jkun hemm fil-każ.

OFFIŻI KRIMINALI *(Reg 15)*

Jekk uffiċjal ma jinstabx ħati ta' l-akkużi krininali:

- M'għandha tittieħed ebda azzjoni qabel ma jinqata' l-appell jekk ikun sar appell;
- M'għandu jingħata l-ebda kastig mill-Kummissjoni fuq każ li dwaru uffiċju inkun instab mhux ħati;
- Madankollu, tista' tittieħed azzjoni dixxiplinarja dwar xi mġiba mhix korretta li tirriżulta mill-każ, basta li ma tkunx dik li dwarha ma jkunx ġie misjub ħati mill-Qorti. F'każ li tkun ser tittieħed azzjoni dixxiplinarja, l-akkuża trid tiġi approvata mill-Avukat Ġenerali.
- Kap ta' Dipartiment għandu jinforma lill-Kummissjoni dwar id-deċiżjoni tal-Qorti u jekk hux bi ħsiebu jieħu azzjoni dixxiplinarja.

OFFIŻI KRIMINALI *(Reg 16)*

Jekk uffiċjali jinstab ħati ta' offiża/i kriminali:

- Kap ta' Dipartment għandu jissottometti lill-Kummissjoni kopja tas-sentenza tal-Qorti u jinfurmaha jekk ikunx sar appell jew le.

- Wara li tkun ittieħdet deċiżjoni finali mill-Qorti, Kap ta' Dipartiment m'għandu xejn x'jagħmel iżjed għajr li jinforma lill-Kummissjoni. Imbagħad f'idejn il-Kummissjoni dwar x'kastig għandu jingħata.

- Jekk il-Kummissjoni tikkonsidra li l-kastig jista' jkun tkeċċija jew twissija ta' tkeċċija, jew inkella t-telfien ta' xi salarju miżmum waqt is-sospensjoni/interdizzjoni, l-uffiċjali jingħata d-dritt li jagħmel sottomissjonijiet bil-miktub qabel tiddeċiedi. Il-Kummissjoni tista' wkoll tagħti opportunita` lill-uffiċjal konċernat għal smiegħ waqt seduta.

Public Service Commission

KONDOTTA ĦAŻINA MINURI jew KSUR TA’ DIXXIPLINA

(Regolament 18 - *Ċanfira*)

- Uffiċjal għandu jkollu s-setgħa li jċanfar uffiċjal ieħor li jkun responsabbli għalih għal kull imġiba ħażina minuri jew ksur ta’ dixxiplina jew xogħol mhux sodisfaċenti. L-uffiċjal konċernat għandu jingħata l-opportunita` biex jiskolpa ruħu.

- L-uffiċjal li jagħti ċ-ċanfira għandu jżomm rekord taċ-ċanfira *(mhux fil-file uffiċjali ta’ dak li ġie mogħti ċ-ċanfira)*. Dan ir- rekord għandu jitħassar wara sitt xhur.

- Uffiċjal inkarigat għandu jirrapporta lill-Kap tad-Dipartiment kull meta l-istess uffiċjal ikun ingħata ċanfira fi tliet okkażjonijiet f’sitt xhur.

Public Service Commission

KONDOTTA ĦAŻINA jew KSUR TA’ DIXXIPLINA
(Offiżi għandhom jiġi rrapportati bla dewmien – Reg 5)

- Uffiċjali għandu jirrapporta lill-Kap tad-Dipartment kull kondotta ħażina jew ksur ta’ dixxiplina li jsir minn uffiċjal li jkun taħt ir-responsabbilta` tiegħu, minnufih kif isir jaf bir-reat u f’ebda każ aktar tard minn **ħamest ijiet** ta’ xogħol wara li jsir jaf bir-reat, **kemm-il darba ma jkunx ħa azzjoni skond ir-Regolament 18.**

- Vittma ta’ offiża jista’ jirrapporta **fi żmien sitt xhur**. F’każi bħal dawn, Kap ta’ Dipartiment għandu jagħmel investigazzjoni preliminari **fi żmien ħmistax-il ġurnata** u jiddeċiedi għandhomx jinbdew proċeduri dixxiplinarji kontra l-uffiċjal li dwaru jkun sar ir-rapport.

Public Service Commission

DIXXIPLINA SOMMARJA
(Regolament 19)

- F'każ ta' ksur ta' dixxiplina f'ħaġa żgħira, Kap ta' Dipartment jista' jinforma *(bil-kitba)* lill-uffiċjal konċernat li bi ħsiebu jagħtih twiddiba.

- L-uffiċjal konċernat jingħata l-opportunita` li jwieġeb *(fi żmien għaxart ijiem)* u, jekk jonqos/tonqos li jiskolpa/tiskolpa lilu/lilha nnifsu/nnifisha, il-Kap tad-Dipartment jagħti t-twiddiba. It-twiddiba tidħol fir-rekord tas-servizz ta' l-uffiċjal konċernat, imma tiġi kanċellat wara tnax-il xahar.

Public Service Commission

PROĊEDURA TAD-DIXXIPLINA TAĦT IR-REGOLAMENT 20

- Kap ta’ Dipartiment jipprepara dikjarazzjoni bil-miktub ta’ l-akkuża/i u jgħarraf lill-uffiċjal konċernat jekk, fil-fehma tiegħu, l-akkuża/i jikkostitwux reat/i minuri jew gravi u jekk jistgħu/x iwasslu għat-tkeċċija. Dan irid isir:
  - Fi żmien **<u>tletin ġurnata tax-xogħol</u>** mid-dati li fiha ġie nfurmat bl-offiża/i; jew
  - Fi żmien **<u>tliet xhur</u>** mid-data li fiha jkun ġie ffirmat rapport ta’ nkjesti li tkun saret dwar l-Att dwar Inkjesti.
- L-uffiċjal konċernat jingħata **<u>għaxart ijiem tax-xogħol</u>** biex jgħid ir-raġunijiet li minħabba fihom m’għandux jiġi akkużat.

DIXXIPLINA
(Wara l-ħruġ ta' l-akkuża/i)

Jekk l-uffiċjal jiskolpa lilu/lilha nnifsu/nnifisha

Kap ta' Dipartiment għandu jinforma lill-uffiċjal u jżomm kopja tad-dokumenti kollha fil-*file* personali ta' l-uffiċjal.

Jekk l-uffiċjal jammetti l-akkużi li saru kontrih

Kap ta' Dipartiment għandu jinforma lill-uffiċjal dwar id-deċiżjoni tiegħu fuq il-każ u fuq il-kastig jekk ikun il-każ.

Jekk l-uffiċjal ma jweġibx fi żmien għaxart ijiem jew ma jiskolpax ruħu

Kap ta' Dipartment għandu japponta Bord ta' Dixxiplina skond ir-Regulament 21

BORDIJIET TAD-DIXXIPLINA

(Appuntati mill-Kap tad-Dipartment skond ir-Regolament 21)

Il-Bord ikun kompost minn ***Chairperson*** u **żewġ membri**:

- mhux inqas minn skala 10;
- mhux inqas minn żewġ skali mill-uffiċjali akkużat;
- mhux fl-istess grad ta' l-uffiċjal akkużat;
- ma jkollux konnessjoni mal-każ.

- ta' l-inqas skala ta' salarju 'l fuq mill-uffiċjal akkużat;
- mhux fl-istess grad ta' l-uffiċjal akkużat;
- ma jkollux konnessjoni mal-każ.

Imma jekk il-Kap tad-Dipartment ikun informa lill-uffiċjal akkużat li l-każ jista' jwassal għat-tkeċċija, iċ-Chairperson għandu jkun mhux inqas mill-grad ta' Assistent Direttur jew ekwivalenti.

Public Service Commission

L-IRWOL TAL-BORDIJIET TAD-DIXXIPLINA U TAL-KAPIJIET TAD-DIPARTIMENT FIL-PROĊEDURI TAD-DIXXIPLINA

- Il-Bord tad-Dixxiplina għandu jistħarreġ il-każ, jistabbilixxi l-fatti u jibgħat il-konklużjonijiet lill-Kap tad-Dipartment u lill-uffiċjal akkużat kemm jista' jkun malajr u f'ebda każ aktar tard **minn tletin jum tax-xogħol** mid-data li fiha l-każ ikun intbagħat lilu.

- Għal raġunijiet serji u validi, **il-Kap tad-Dipartment jista' jestendi it-tletin jum sa massimu ta' tletin jum ieħor**. Aktar minn hekk, tkun meħtieġa l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

Public Service Commission

L-IRWOL TAL-KAP TAD-DIPARTMENT WARA LI DAN JIRĊIEVI R-RAPPORT TAL-BORD

Jekk il-każ kien wieħed li ***'jekk jiġi pruvat, jista' jwassal għat-tkeċċija'.***

- Il-Kap tad-Dipartment għandu jissottometti kopja tar-rapport lill-Kummissjoni biex tiddeċiedi dwaru;
- Qabel tiddeċiedi, il-Kummissjoni tagħti lill-uffiċjal akkużat u lill-Kap tad-Dipartment biex jagħmlu s-sottomissjonijiet orali.

F'każi oħra, l-Kap tad-Dipartiment għandu

- Jagħti opportunita` lill-uffiċjal akkużat biex jagħmel sottomissjonijiet bil-miktub jew bil-fomm, fi żmien għaxart ijiem;
- Jinforma lill-uffiċjal akkużat bid-deċiżjoni tiegħu u, jekk ikun il-każ, bil-kastig li jkun tah.

PIENI LI JISTGĦU JIĠU IMPOSTA WARA LI XI ĦADD JINSTAB ĦATI TA' REAT DIXXIPLINARJU

PIENI GĦAL REATI ŻGĦAR

➢ L-ewwel każ ta' dixxiplina	➢ Twiddiba bil-miktub ***(Din titħassar wara tnax-il xahar jekk ma jkunux saru reati oħra)***
➢ It-tieni każ ta' dixxiplina	➢ Sospensjoni bla paga sa tliet ijiem
➢ It-tielet każ ta' dixxiplina	➢ Sospensjoni bla paga sa ħamest ijiem u twissija ta' tkeċċija
➢ Ir-raba' każ ta' dixxiplina	➢ Tkeċċija ***(dejjem b'deċiżjoni tal-Kummissjoni.)***

PIENI GĦAL REATI GRAVI

- ➢ Sospensjoni bla paga sa ħamest ijiem; jew
- ➢ Sospensjoni bla paga sa ħamest ijiem u twissija ta' tkeċċija; jew
- ➢ Tkeċċija

Iżda il-piena ta' sospensjoni bla paga sa ħamest ijiem ma tistax tingħata għal aktar minn f'żewġ każi dixxiplinarji gravi.

Public Service Commission

APPELLI F'KAŻI TA' DIXXIPLINA

Uffiċjal jista' jappella kontra sejbien ta' ħtija jew piena imposta

- **JEKK**: (a) l-akkuża kienet gravi; (b) il-piena kienet tinkludi 'twissija ta' tkeċċija (c) kien hemm nuqqas ta' ħarsien serju tal-proċedura;
- Lill-Kummissjoni fi żmien għaxart ijiem u tintbagħat kopja lill-Kap tad-Dipartment.
- Il-Kap tad-Dipartiment għandu jissottometti d-dokumenti kollha lill-Kummissjoni
- Il-piena m'għandiex tiġi imposta qabel jiġi deċiż l-appell.

Meta l-Kap tad-Dipartiment jista' ma jkunx sodisfatt bil-konklużjoni tal-Bord

- JEKK (a) l-akkuża kienet gravi; (b) il-piena kienet tinkludi 'twissija ta' tkeċċija; (c) kien hemm nuqqas ta' ħarsien serju tal-proċedura;
- Lill-Kummissjoni fi żmien għaxart ijiem u tintbagħat kopja lill-uffiċjal akkużat.
- Qabel tiddeċiedi, il-Kummissjoni tagħti lill-uffiċjal akkużat u lill-Kap tad-Dipartment biex jagħmlu s-sottomissjonijiet orali.

TNEĦĦIJA MILL-KARIGA

BĦALA RIŻULTAT TA' PROĊEDURI KRIMINAL JEW DIXXIPLINARJI

Il-proċedura sħiħa tinsab fis-slides preċedenti.

Aktar dettalji jinsabu fir-Regolamenti 17-28

IRTIRAR FL-INTERESS PUBBLIKU *(Reg. 35)*

- Il-Kap tad-Dipartiment għandu jirrapporta l-fatti lis-Segretarju Permanenti Prinċipali u dan jitlob il-kumment ta' l-uffiċjali konċernat.
- Is-Segr. Perm. Prinċipali jagħmel sottomissjoni lill-Kummissjoni li tagħmel lill-uffiċjal l-oppotunita` biex jagħmel is-sottomissjonijiet tiegħu.

ASSENTEJIŻMU MINGĦAJR LEAVE *(Reg. 36)*

Meta uffiċjal jassenti ruħu mix-xogħol mingħajr leave għal mhux anqas minn għaxart ijiem, il-Kap tad-Dipartiment għandu jinfurmah biex, fi żmien għaxart ijiem, jiġġustifika l-assenza tiegħu inkella jiġi kkunsidrat li rriżenja mis-servizz.

META UFFIĊJALI JITLAQ MIS-SERVIZZ FILWAQT LI JKOLLU KAŻ PENDENTI

F'każ li jkollu proċeduri dixxiplinarji pendenti

- Il-Kap tad-Dipartiment għandu jistaqsi lill-uffiċjal konċernat biex, fi żmien għaxart ijiem, jgħid jekk jixtieqx li s-smiegħ tal-każ tiegħu ikompli.
- Jekk l-uffiċjal jiddeċiedi li s-smiegħ ikompli u jinstab ħati, l-uffiċjal m'għandu jingħata ebda pieni, imma tinżamm not fir-rekord personali ta' l-uffiċjal.
- Jekk ma jweġibx jew jiddeċiedi li s-smiegħ ma jkomplix, titniżżel nota fir-rekord personali li kellu każ pendenti.

F'każ li jkollu proċeduri kriminali pendenti

- M'għandha tittieħed ebda azzjoni dixxiplinarja u lanqas tingħata xi piena mill-Kummissjoni.
- Madankollu l-Kap tad-Dipartment għandu jibqa' jsegwi l-każ sakemm jinqata' mill-Qorti u jżomm nota fir-rekord personali ta' l-uffiċjal dwar l-eżitu tal-każ.
- Uffiċjal li jitkeċċa mis-servizz jitlef kull dritt għall-pensjoni.